

Najbolji način za pokazati zahvalnost

Petar pita kako i koliko oprostiti. Isus preokreće pitanje i uči ga da dopusti da mu bude oprošteno... poput izgubljenog sina, koji je ponovno postao vjeran kroz povjerenje.

30.01.2024.

Petar će potaknuti Isusa da ispriča iznenađujuću prispodobu. Kao i obično, bez dlaka na jeziku, hrabro pita koliko puta mora oprostiti bratu. Da bi Gospodinu bilo lakše, nudi čak i sedam puta, broj koji u Bibliji

označava puninu i obilje. Andrija promatra prizor, zabavljen i znatiželjan. Poznaje svog brata, ali nije baš navikao na njegovu spontanost. Međutim, na kraju će cijeniti Petrovu odvažnost jer iz nje nastaje prispodoba koja je istodobno nježna i tragična, ali – zbog toga – i puna duboke nade. Isus otkriva da božansko obilje nadilazi čak i Petrove najodvažnije optimistične zamisli.

Shrvan dugovima

Prizor pripovijeda samo sveti Matej i ima svu svježinu nekoga tko vrlo dobro poznaje novčiće i njihovu vrijednost. Kralj se odluči obračunati sa svojim slugama. Ispunjen strahom, pred njim se pojavljuje sluga koji mu duguje deset tisuća talenata. Razumljivo shrvan svojim dugom, može samo skupiti hrabrosti zatražiti produljenje. Međutim, iznenađuje ga dobrota njegova

gospodara: iz samilosti prema njemu gospodar pusti onoga slugu i oprostí mu dug (Mt 18,27). Oprašta sve odjednom. Sluga takvo što nije mogao ni sanjati. Zbunjen, napušta mjesto ne shvaćajući u potpunosti kraljevu velikodušnost.

Ali njegovo čuđenje prenosi se, pojačava, na one od nas koji obraćaju pozornost na Isusov izvještaj.

Ako je gospodareva reakcija bila iznenađujuća, još je više iznenađujući odnos sluge prema poznaniku kojeg slučajno susreće nakon što je bio s kraljem: zgrabi ga i stade ga gušiti govoreći: 'Plati što duguješ' (Mt 18,28). Čini se da u molbama svog poznanika ne prepoznaje one koje je sam izrekao nekoliko trenutaka prije. On ostaje nefleksibilan i zahtijeva ono što mu pripada; on ne može oprostí, iako je dug njegovog poznanika trivijalan u

usporedbi s dugom koji mu je upravo oprošten.

Koji je razlog za tu neosjetljivost koja ga sprječava da se ponaša kao njegov kralj? Možda nije doista dopustio da mu se oprostí. Njegov dug ga još uvijek tišti. Ne uspijeva biti vjeran sluga svome gospodaru jer nije otkrio ljubav i radost onoga koji mu je oprostio. Ne može zaboraviti bogatstvo koje je dugovao; tako veliki dar ne stane u njegovo srce. Možda se boji da će ga takva dobrota progoniti u budućnosti. Deset tisuća talenata je šezdeset milijuna denara. Radnik bi morao raditi sto šezdeset tisuća godina da skupi tu količinu...

Ispunjavajući nebo radošću

Da bismo zaronili u ocean božanske slobode, da bismo malo razumjeli zašto Boga možemo smatrati tako sretnim kad mu dopustimo da nam oprostí, potrebno nam je svjetlo Duha Svetoga. Tek tada možemo

shvatiti kako je moguće da je više radosti na nebu zbog jednog grešnika koji se kaje nego zbog devedeset i devet pravednika kojima ne treba obraćenje (Lk 15,7). Sveti Toma objašnjava da je „više u skladu s Božjom beskrajnom dobrotom koristiti milosrđe i oprost nego kaznu. Zapravo, oprost priliči Božjoj prirodi, dok je kazna posljedica naših grijeha.”[1] Šteta koju sami sebi činimo vrijeđa Boga; možemo čak reći da Ga boli. Isus trpi i preuzima svu krivnju koju zaslužujemo. On nas čisti svojom krvlju (usp. Otk 7,14) i oblači nas svojom osobom (usp. Gal 3,27).

Kao što je sveti Josemaría smatrao, Gospodin nam „govori o našem nedostatku velikodušnosti, našim grijesima, našim pogreškama; ali on to čini kako bi nas oslobodio od njih, kako bi nam obećao svoje prijateljstvo i svoju ljubav. Svijest da je Bog naš Otac donosi radost našem

obraćanju: ona nam govori da se vraćamo u kuću našega Oca.” [2]
Obraćanje bi se moglo opisati kao dopuštanje Bogu da djeluje prema nama kao Otac kakav jest. Stoga je „najbolji način da pokažemo svoju zahvalnost Bogu da budemo strastveno zaljubljeni u činjenicu da smo njegova djeca.”[3]

Jednom se prilikom papa Franjo osvrnuo na legendu o svetom Jeronimu. Priča se da je, nakon što je proveo mnogo godina prevodeći Bibliju na latinski, slavio Badnjak u betlehemskoj špilji kada mu se ukazalo Dijete Isus tražeći rođendanski dar. Sveti Jeronim je počeo nabrajati moguće darove, ali Dijete nije bilo zadovoljno ni s jednim. Sveti Jeronim je tada upitao što želi, na što je Isus odgovorio: „daj mi svoje grijehe”. To je na neki način najbolji dar koji Mu možemo dati, jedino što je isključivo naše. I ako Mu damo svoje grijehe, oni nas prestaju

opterećivati; prestaju nam trovati živote. Premda su vaši grijesi kao grimiz, bit će bijeli kao snijeg; ako su crveni kao grimiz, postat će kao vuna (Iz 1,18).

Vjernost traženja oprosta

U jednom od svojih pastirskih pisama Otac stavlja temelj naše vjernosti u Božju vjernost. „Vjera u Božju vjernost daje snagu našoj nadi, iako nas osobna slabost ponekad navodi da ne budemo posve vjerni, u malim stvarima ili možda, ponekad, u velikim stvarima. Tada se vjernost sastoji u tome da, uz Božju milost, slijedimo put izgubljenog sina (usp. Lk 15,11-32)”[4].

Kako je moguće da je put natrag dio naše vjernosti? Možda zato što tražeći oprostenoje prihvaćamo da smo grešnici i da se trebamo spasiti. Ignorirati zlo u sebi značilo bi se zatvoriti u zatvor svojih slabosti. Ali Bog je uspostavio sakrament koji

blagoslivlja put natrag i dopušta nam da njime krenemo, da ozdravimo.

Jednostavan - ili, ponekad, ne tako jednostavan - čin povratka kući već uključuje ljubav prema Bogu na vrlo poseban način. Pokazujemo mu da čvrsto vjerujemo da je dobar i vjeran. Molimo Ga da nam vrati ono što smo slomili jer znamo da nije dobro biti daleko od Njega. Čak se usuđujemo tražiti još veći dar od onoga što smo izgubili. Dopuštamo Mu da nas voli, iako to ne zaslužujemo. A ako to nije dovoljno, znamo da bismo mogli opet zalutati s pravoga puta. Ali prihvaćamo hodati putem natrag do Njega kad god je to potrebno, brzo i radosno, zaraziti se radošću onoga koji nas čeka kod kuće... ili na putu, jer Bog nam dolazi ususret; On nema strpljenja čekati. Dopuštajući mu da nam oprost, prihvaćamo živjeti u dugovima i cijenimo što je On naš jamac.

Nakon povratka, vjernost zahtijeva od nas da „ostanemo u stalnoj budnosti, jer vjerovati svojoj jednoj snazi nije preporučljivo.”[5] Izabrati Njega znači boriti se, ali prihvaćanje borbe rađa slobodu. I „uz Božju pomoć, možemo biti vjerni. Možemo napredovati na putu poistovjećivanja s Kristom, tako da naši načini razmišljanja, ljubavi, gledanja na ljude i svijet postaju sve više i više njegovi, kroz trajni početak i započinjanje.”[6]

Bog prvi

U nekim zemljama Latinske Amerike postoji izreka koja izražava kako svoje planove podvrgavamo Bogu, poput klasičnog *Deo volente*, ili "ako Bog da". Kažu, na primjer, „Prvo Bog [*primero Dios*], sutra ću posjetiti svoju majku." Dopustiti sebi da nam bude oprošteno znači pustiti Boga da bude prvi, dopustiti mu da ima prednost. To znači prihvatiti da nas

On voli više nego mi sami sebe i odgovoriti sveobuhvatnom, zahvalnom ljubavlju.

„Kršćanski poziv, u svim svojim posebnim izrazima, Božji je poziv na svetost. To je poziv Božje ljubavi na našu ljubav, u odnosu u kojemu je Božja vjernost uvijek na prvom mjestu: vjeran je Gospodin (2 Sol 3,3; usp. 1 Kor 1,9).“ [7] To je, dakle, lako razumljivo da „naša vjernost nije ništa drugo nego odgovor na Božju vjernost. Bog koji je vjeran svojoj riječi, koji je vjeran svome obećanju.“[8] Petar pita kako i koliko opraštati. Isus okreće pitanje i uči ga da dopusti da mu bude oprošteno: Bog prvi. Ako želimo voljeti Boga, biti mu vjerni, dijeliti njegovu ljubav i oprostiti onima koji su nas uvrijedili, moramo naučiti dopustiti da njegova vjernost i njegov vječni savez djeluju u nama.

Razmetni sin ponovno je otkrio da je jedina osoba koja ga istinski voli u domu koji je napustio. Ponovno se pouzdao u očevu vjernost; ponovno je postao vjeran na način na koji je mogao: povjerenjem. Doista, u mnogim jezicima korijen riječi za povjerenje je “vjernost”.

Ljudi koji su uživali u bogatstvu izgubljenog sina, napustili su ga, ali njegov otac je i dalje bio njegov otac. Sumnjao je da više ne zaslužuje da ga zovu očevim sinom. U stvarnosti, on to nikada nije zaslužio: darovi se ne zaslužuju. Ono što je bilo važno bilo je dopustiti svom ocu da nastavi biti ono što je oduvijek bio: ponosni otac. I premda je vrlo malo razumio, sin se usudio vratiti. Usudio se zamoliti za o ro tenje jer je nazreo očevo milosrdno srce, iako nije mogao pojmiti koliko je bio voljen.

„ to znači sagraditi kuću na stijeni?“ upitao je jednom papa Benedikt XVI.

„Graditi na stijeni znači prije svega graditi na Kristu i s Kristom. [...] To znači graditi s Nekim tko nam, poznavajući nas bolje nego mi sami sebe, kaže: Dragocjen si u mojim očima i čašćen, i ja te ljubim (Iz 43,4). To znači graditi s Nekim, tko je uvijek vjeran, čak i kad nam nedostaje vjere, jer se ne može odreći samoga sebe (usp. 2 Tim 2,13). To znači graditi s Nekim tko neprestano gleda s visoka na ranjeno srce čovjeka i govori: Ne osuđujem te, idi i ne griješi više (usp. Iv 8,11). To znači graditi s Nekim tko s Križa pruža ruke i u vječnosti ponavlja: ‘O čovječe, život svoj dajem za tebe jer te ljubim.’”[9]

Opraštanje dužnicima našim

Odgovarajući na Petrovo pitanje o “uvjetima” oprostjenja, Isus govori o kralju koji ništa ne postavlja: on oprašta, i to je dovoljno. Samo iz takvog oprostjenja, samo iz Božjeg

oproštenja, sposobni smo voljeti sami sebe do kraja (Iv 13,1). Opraštanje drugima ponekad može uključivati herojsku i ekstremnu vjernost božanskoj poruci bezuvjetne ljubavi za sve ljude. To znači prepoznati druge kao Božji dar, kao što je to učinio sveti Pavao govoreći Efežanima, „Ne prestajem zahvaljivati za vas, sjećajući vas se u svojim molitvama“ (Ef 1,16).

Ako želimo biti vjerni, najbolje je razmišljati, radovati se i pouzdati se u Božju vjernost. „Dok napredujemo u duhovnom životu, slijedeći poticaje Duha koji prodire u Božju nutrinu, razmišljajmo o slatkoći Gospodinovoj, kako je On dobar u sebi. Zamolimo i mi, s psalmistom, da uživamo u slasti Gospodnjoj, ne promatrajući svoje srce, nego njegov hram, govoreći s istim psalmistom: Kad mi je duša klonula u meni, spominjem te se.”[10]

Svatko od nas traži oprostenje najbolje što može, ali Bog uvijek odgovara veličinom, personalizirajući svoju naklonost prema svakoj osobi. Ovako želimo oprostiti, a ne automatski ili hladno. Stav oca izgubljenog sina uči nas kako to učiniti. Suočen s sinovljevom oštrom samoosudom, otac ga prekida, pokretom koji, ne govoreći ništa, govori sve: „Sine moj, što to govoriš...?” Oca ne zanima taj govor, svečan i odvojen od stvarnosti njegove ljubavi. Vidi samo sina koji je nemoćan, gladan i dolazi kući.

Kad vidimo očevu reakciju, možemo se sjetiti Isusovih riječi o vjernim slugama koji su budno iščekivali svoga gospodara: Zaista, kažem vam, pripasat će se, posaditi ih za stol pa će pristupiti i posluživati ih. (Lk 12,37). Učiteljev pristup je nekonvencionalan, ali očevo je još neobičniji. Njegov ga sin nije poštovao, udaljio se od obitelji i

protratio svoje nasljedstvo. Ali otac ga daruje bezbrojnim darovima, poziva na glazbu i slavlje, nudi mu ugojeno tele. Isus ne štedi detalje u ovoj pripovijesti: otac istrčava do sina i grli ga, unatoč mirisu svinja koje je čuvao. Cijelo vrijeme ga je čekao, ne zaboravljajući ga ni trenutka, i ne želi ga više izgubiti.

Djevica Marija nikada nije morala moliti Boga za oprostjenje, ali je bila itekako svjesna da je njezina vjernost utemeljena na stijeni Božje ljubavi prema njoj. Nikada nije sebi prisvajala zasluge svoje vjernosti: Velika mi djela učini Svemogući (Lk 1,49). Nekako je naslutila da joj je dana milost muke i smrti njezina Sina da je sačuva od grijeha. Osjećala je i beskrajni dug, ali dug je nije shrvao; ispunjavalo ju je zahvalnošću i, stoga, vjernošću. Zato nam je mogla oprostiti što smo njezina Sina pribili na križ... I dočekati nas kao dar Božji.

[1] Sveti Toma Akvinski, Summa Theologica II-II, q.21, a.2, c.

[2] Sveti Josemaría, Susret s Kristom, br. 64.

[3] Sveti Josemaría, Kovačnica, br. 333.

[4] Mons. Fernando Ocáriz, Pastoralno pismo, 19-III-2020, br. 2.

[5] Sveti Josemaría, Pismo, 28-III-1973, br. 9.

[6] F. Ocáriz, Pastoralno pismo, 19-III-2022, br. 3.

[7] Ibid, br. 4.

[8] Papa Franjo, Homilija, 15-IV-2020.

[9] Benedikt XVI., Susret s mladima u Kraków-Błonie, 27-V-2006.

[10] Sveti Bernard, Propovijed 5 o
raznim temama, 4-5.

Diego Zalbidea – Carlos Ayxelà
// Photo: Jackson David,
Unsplash

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/hr-hr/article/najbolji-
nacin-za-pokazati-zahvalnost/](https://dev.opusdei.org/hr-hr/article/najbolji-nacin-za-pokazati-zahvalnost/)
(10.08.2025.)